Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L, Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 213. Brașovŭ, Mercurĭ 28 Septemvre (10 Octomvrie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amiciĭ și sprijinitoriĭ fóieĭ nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, să binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 27 Septemvrie v.

Deunăḑile, precum scim, s'a deschisŭ calea ferată ce duce la Salonic. Curêndŭ după deschidere, mai mulțĭ locuitorĭ din Salonic aŭ întreprinsŭ o călĕtoriă de plăcere până la Budapesta. Matadorii ungurĭ și în specialŭ reuniunea industrială i-au primitŭ frumosŭ, cu steagurĭ și cu vorbirĭ, și li-au oferitŭ petrecerĭ plăcute.

E frumosŭ sĕ primescĭ bine pe óspeții carĭ te visitéză, și de aceea nu primirea ce li s'a făcutŭ, nicĭ petrecerile ce li s'au oferitŭ óspeților din Salonic ne îndémnă sĕ revenimŭ asupra acestei cestiunĭ, ci vorbirile ce li-s'au ținutŭ și espectorările ce le-au făcutŭ foile unguresci cu acéstă ocasiune.

Așa în vorbirea cu care călĕtorii au fostŭ bineventațĭ s'a ḑisŭ între altele, că escursiunea lorŭ însemnéză „apropiarea între națiunile ce suntŭ chemate a se înțelege reciprocŭ, avêndŭ destule interese comune“. Eră foile unguresci, strigândŭ: „la mare, Maghiare! Spre Orientŭ, Maghiare!“ ḑiceau că „Ungaria e purtătórea culturei în Orientŭ, că Budapesta este pentru Orientŭ ceea ce este Parisulŭ pentru Occidentŭ, e unŭ emporiu alŭ civilisațiunei pentru popórele orientale, primulŭ depositŭ de cultură occidentală pentru Orientŭ“, și mai asigurau că „popórele orientale nicăirĭ în Europa nu vorŭ găsi amicĭ mai sincerĭ și mai desinteresațĭ ca în Ungaria, amicĭ, carĭ au întêmpinatŭ totdéuna cu cele mai călduróse simpatii nisuințele de independență politică și comercială a popórelorŭ orientale.“

Maghiarii dela putere își manifestă decĭ dorința de a se apropia de națiunile din Orientulŭ europénŭ, d'a încheia strînse legăturĭ de amiciție cu ele, pe când în patriă trăescŭ în cea mai mare neînțelegere cu popórele nemaghiare, învrăjbindu-le și amărându-le.

Maghiarii dela putere voescŭ sĕ cultive Orientulŭ, pe când în patriă împedecă cultivarea naționalitățilorŭ nemaghiare, căutândŭ sĕ facă din scólele și bisericile acestora unelte de maghiarisare!

Maghiarii dela putere pretindŭ, că Budapesta e Parisulŭ Orientului și Ungaria emporiulŭ civilisațiunei aceluia, pre când până acum nu li s'a dusŭ în lume altă veste decâtŭ că în administrațiă suntŭ asiațĭ și în despotismŭ întrecŭ chiar pe Muscalĭ.

Și décă călĕtorii din Salonicŭ sciu — și nu ne îndoimŭ că sciu — cele ce s'au petrecutŭ în dieta ungurescă în timpulŭ manifestării nisuințelorŭ de independență politică ale Bulgarilorŭ, și suntŭ în curent cu cele ce se petrecŭ adĭ la noi în patriă, atuncĭ n'au pututŭ și nu potŭ decâtŭ sĕ 'ntêmpine cu zîmbete ironice vorbirile matadorilorŭ maghiarĭ și espectorările foilorŭ maghiare despre pretinsele lorŭ „simpatii căldurose“ pentru popórele din Orientulŭ europénŭ și despre pretinsa lorŭ „civilisare“ a Orientului.

Décă Ungaria ar fi închisă cu unŭ ḑidŭ chinezescŭ, ca sĕ nu mai pĕtrundă în afară vaetele asupriților, póte că șoviniștii ungurĭ ar trece dreptŭ ceea ce nu suntŭ: sincerĭ, civilisatorĭ, iubitorĭ de dreptate și de libertate.

Adĭ însĕ nu se mai potŭ tăinuĭ persecuțiunile și batjocurile la care suntŭ espușĭ Românii și Sasii, Sêrbii și Slovacii din partea guvernului și din partea șoviniștilorŭ ungurĭ.

De aceea păienjenișulŭ, cu care s'au încercatŭ matadorii maghiarĭ din Budapesta și foile maghiare sĕ acopere ochii strĕinilorŭ, ca aceștia sĕ nu vĕḑă starea reală a lucrurilorŭ, și prin vorbe frumóse fățarnice sĕ-le astupe urechile, ca sĕ nu audă cele ce se petrecŭ, suntemŭ sigurĭ că s'a ruptŭ érășĭ în momentulŭ în care acei străinĭ s'au întorsŭ din „Parisulŭ Orientului“.

Timpulŭ dominațiunei neadevĕrului a trecutŭ. Ungaria cu regimulŭ sĕu arbitrarŭ de adĭ, cu șoviniștii sĕĭ, cu pressa sa dușmănósă dela care pornescŭ tóte persecuțiunile în contra limbei și a naționalitățiĭ Nemaghiarilorŭ, nu se va putea apropia de națiunile Orientului, nu va putea contribui la civilisare, precum n'a contribui la civilisare nicĭ până adĭ cu nimica.

„Unŭ președinte de modelŭ“.

Sub acestŭ titlu scrie *„Ellenzék“* dela 1 Octomvre a. c. între altele:

Avut'a lipsă districtulŭ reformatŭ evangelicŭ de unŭ președinte de modelŭ?

Ei, décă pentru acésta a fostŭ alesŭ prea puterniculŭ fișpanŭ alŭ comitatelorŭ de modelŭ duplu reunite Solnocŭ-Dobêca și Bistrița-Năsĕudŭ ca curatorŭ superiorŭ — atuncĭ s'a făcutŭ bună alegere. Au găsitŭ ceea ce au căutatŭ. Acolo șede pe fotoliulŭ sĕu președintele de modelŭ în tótă plenitudinea puterii sale. Acolo presidéză elŭ adunarea districtuluĭ bisericescŭ remorfatŭ și face lucrurĭ pe carĭ numai elŭ și este obicĭnuitŭ a le face, în Deșiu și în Bistrița, în adunările acestorŭ comitate atâtŭ de sublimŭ coramisate.

....Br. Banffy Dezsö trăiesce, cum se pare, în idea, că districtulŭ bisericescŭ se ține în Deșiu și se póртă pe scaunulŭ presidențialŭ așa cum este dedatŭ a se purta cu supușiĭ sĕi din Deșiu.

In ședința de Sâmbătă s'au petrecutŭ scene, care nu ne-au încântatŭ nicidecum.

Br. Banffy Dezsö cunósce, cum se pare, și în afacerĭ bisericescĭ numai unŭ sistemŭ, a căruia nume adevĕratŭ este: *procedere de pașă.*

„Ellenzék“ aduce câteva esemple spre a dovedi acésta. Banffy, ḑice elŭ, a întreruptŭ pe unŭ vorbitorŭ, care voia sĕ vorbéscă la acelașŭ obiectŭ, fără a sci că a fostŭ enunciatŭ de președinte. Banffy s'a rĕstitŭ la elŭ în modŭ grosolanŭ și a strigatŭ, că nu sufere ca cineva sĕ mai vorbéscă, după ce elŭ a enunciatŭ ceva.

Vice-șpanulŭ I. Csato ține unŭ discursŭ. Deodată îlŭ întrerupe Banffy cu vehemență imputându-i, că este renitentŭ și vatĕmă subordinațiunea. Vice-șpanulŭ cere cuvêntulŭ pentr'o întrebare personală dér Banffy Dezsö tună și trăsnesce în contra lui. Adunarea e consternată. Unii se miră, alții facŭ sgomotŭ; o parte se închină înaintea unei asemenea energii. Banffy Dezsö își rîde în pumnŭ.... Nu s'a găsitŭ nimenĭ în adunare, care față cu-o astfelŭ de purtare de pașă sĕ fi protestatŭ.... Numai în sînulŭ unei corporațiunĭ, care nu pune seriosŭ pondŭ pe vĕḑa ei, póte sĕ créscă arbitriulŭ presidialŭ așa cum îlŭ practică Banffy Dezsö, nu numai în comitatele sale de modelŭ, ci acum și în adunărĭ distinse bisericescĭ....

Nu se miră „Ellenzék“ de br. Banffy, căcĭ puterea acestuia își are rădăcina în „atotputernicia sa esagerată“, dér se miră

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

Desgroparea unui rege.

Cu prilejulŭ călĕtoriei ce a întreprins'o în anulŭ acesta A. S. principele de corónă Rudolfŭ în Bosnia, s'a făcutŭ o interesantă desgropare în ruinele vechiului castelŭ Jaice alŭ foștilorŭ regĭ bosniacĭ.

Aci, în ființa de față a A. Sale principelui de corónă Rudolfŭ, fù ridicată lespedea de porfirŭ de pe unŭ mormêntŭ regescŭ, pentru ca sĕ dea mărturiă despre unŭ sângerosŭ actŭ de violență, de multŭ uitatŭ, faptă a volniciei Sultanului, sĕvêrșită cu celŭ din urmă purtătorŭ alŭ corónei Bosniei.

Dintr'o boltă întunecósă fù scosŭ unŭ sarcofagŭ, îngustŭ dér mare și greu, care, cuprinsŭ de muschĭ și de alte buruienĭ, fusese ascunsŭ sute de anĭ dinaintea ochilorŭ omenescĭ. Despre acéstă desgropare se scrie din Serajevo cătră „P. V.“:

Sfărîmându-se coperișulŭ sicriului, se găsi în elŭ unŭ scheletŭ. Mânile și piciórele erau legate la încheiăturĭ cu lanțurĭ, ce erau róse de rugină, ér pe peptŭ era așeḑatŭ capulŭ, desfăcutŭ de grumazŭ.

Inscripțiunea săpată în partea dela capŭ a sacrofagului nu mai lasă nicĭ o îndoélă asupra bărbatului care, precum arată chronogramulŭ 1453, de 455 de anĭ zace în acelŭ întunecosŭ mormêntŭ. Este unŭ mormêntŭ regescŭ, alŭ celui din urmă rege alŭ Bosniei, *Stepo Tomacevicĭ*, alŭ cărui capŭ a cădutŭ sub securea călăului, ca jertfă a maximelorŭ turcescĭ de cucerire.

Cu Tomacevicĭ se încheiă lungulŭ șirŭ alŭ regilorŭ bosniacĭ, aleșĭ orĭ ereditarĭ, carĭ domniseră peste Bosnia încă 64 de anĭ după lupta de pe Câmpulŭ mierlei, încă 10 anĭ după nimicirea imperiului romanŭ de ostŭ.

Mohamed cuceritorulŭ pusese mai întêiu capĕtŭ imperiului bizantinŭ, nimicise imperiulŭ Trapezuntului, supusese sceptrului sĕu ducatele Lesbosului și Atenei, mai nainte de ce s'a gânditŭ sĕ facă din Bosnia o provinciă osmană. Acestŭ regatŭ îi era deja Sultanului de multŭ tributarŭ, dér raportulŭ dintre stăpânitorulŭ suzeranŭ și regele vasalŭ era mai multŭ platonicŭ, căcĭ din tributulŭ stipulatŭ, ce avé sĕ-lŭ plătéscă regele Bosniei, Sultanulŭ nu vĕḑuse nicĭ unŭ banŭ.

Din acéstă causă, puterniculŭ cuceritorŭ se înfuriă cumplitŭ și trimise unŭ ceaușŭ sĕ céră tributulŭ, cu plata căruia regele rĕmăsese în restanță. Regele Tomacevicĭ primi pe trimisulŭ Inaltei Porțĭ în modŭ batjocoritorŭ. Ilŭ purtă jurŭ-împrejurŭ pe valurile cu meterezurĭ ale cetățuii sale regescĭ, îi arătă țéria ei de apĕrare și în cele din urmă se scoborî cu elŭ josŭ în bolțile adêncŭ săpate în pămêntŭ, unde'șĭ avea avuțiile. La lumina roșiatică a torțelorŭ de rĕșină străluceau acolo grămeḑile de aurŭ și de argintŭ.

„Privesce, orbi-ți-arŭ ochii, câne de Turcŭ ce ești!“ îi ḑise oțĕritŭ ceaușului. „Aci am avere sĕ plătescŭ o sută, ba și o miiă de tributurĭ anuale. Dér de ce sĕ plătescŭ? Și acum cară-te de aci!“

Apoi regele îi dete trimisului turcescŭ pașapórtele înapoi, orĭ, după cum se ḑice, îlŭ prăvăli în șanțulŭ cetățuii.

Mohamedŭ II, care nu putea suferi o asemenea batjocură, fără sĕ mai pérdă timpulŭ cu scrisorĭ nefolositóre orĭ cu declarațiă de rĕsboiu, cum se face în ḑiua de adĭ, trimise 10,000 de ianicerĭ sub comanda lui Mahmud-pașa contra regelui Tomacevicĭ. Acesta, rĕu de gură și slab la trébă, cum auḑi că s'apropiă ianicerii, părăsi cetățuia Jaice cu cățelŭ cu purcelŭ cu totŭ, luându'și și avuțiile, și se refugiă în fortulŭ bosniacŭ Kljuci (Cheia), situatŭ în mijloculŭ unei mlaștine, cale de două ḑile spre ostŭ de cetățuiă. Fortulŭ, care nu putea fi luatŭ cu artileria de atuncĭ, cădŭ în mânile ianicerilorŭ, astfelŭ: Mahmud-pașa puse de se dete focŭ stuhului mlaștinei, ce încungiura bastiónele, afumândŭ pe apĕrătorii fortului.

Se 'ncheiă o capitulațiune, în puterea căreia regele Tomacevicĭ, asigurându-i-se viéța, se dete prinsŭ și așa fù adusŭ înderĕtŭ la Jaice.

Mohamedŭ II însĕ, alŭ cărui principiu era, că cucerirea unei statŭ numai

că o adunare așa de distinsă a suferitŭ, ca energia presidială sĕ degenereze astfelŭ și ar trebui sĕ i se dea sĕ cunóscă baronului Banffy Dezsö, că sala de adunare a districtului bisericescŭ nu e pentru aceea, pentru ca întrînsa înclinările de pașă ale nobilului baronŭ sĕ-și afle isvóre de putere mănóse....

Scrisórea episcopului Strossmayer cătră Papa.

Acéstă scrisóre, care conține o justificare a episcopului croatŭ înaintea Papei, a fostŭ, precum scimŭ, publicată în „Kölnische Zeitung". Mai târḑiu s'a constatatŭ, că este apocrifă. Insușĭ organulŭ lui Strossmayer „Obzor" a făcutŭ acéstă constatare. Cu tóte astea pentru cuprinsul ei interesantŭ o reproducemu și noi. Ĕtă-o:

Sfinte Părinte!

Când din grația Sanctității Sale a Papei Piu IX. și din favórea Maiestății Sale a împĕratului Austriei mi s'a conferitŭ demnitatea de episcopŭ alŭ Bosniei și Sirmiei cu reședința la Diakovar, în anulŭ 1849, adecă aprópe cu patru decenii înainte de acésta, credémŭ, că voiu puté corĕspunde mai bine înaltului meu oficiu pastoralŭ, décă voiu dedica credincioșilorŭ diecesei mele, nu numai sciința și esperiențele mele, ci și convingerile mele ideale. Activitatea mea modestă însĕ a deșteptatŭ asupră-șĭ atențiunea multorŭ, fórte multorŭ fii, carĭ voiau sĕ învețe dela mine, carĭ aținteau privirile lorŭ pe buzele mele, când le vorbeamŭ. Nu trebue óre sĕ rĕsplătéscă acéstă credință cu egală credință, acéstă iubire cu egală iubire? Póte óre inima mea sĕ bată numai pentru sufletele din diecesa mea? Nu, ea bate pentru întréga mea națiune mare, care pentru credința sa și Monarchulŭ sĕu de atâtea orĭ a sângeratŭ pe câmpulŭ de bătaiă, bate cu credință tare ca granitulŭ, și cu ea împreună îmbrățișéză acea familiă mare de popóre, carĭ suntŭ înfrățite prin legăturile nedisolubile ale comuniunei slavice.

Décă în adevĕrŭ inima celui mai smeritŭ fiŭ alŭ Sanctității Tale ar fi putută sĕ fiă consacrată numai unei părticele micĭ a națiunei mele și a popórelorŭ ei surorĭ, décă în adevĕrŭ prin aceea, că totdéuna amŭ simțitŭ și amŭ lucratŭ pentru întréga familiă de milióne de frațĭ slavĭ, amŭ greșitŭ contra propriei mele înalte misiunĭ pastorale, apoi bucurosŭ voiu suporta în supunere creștinéscă tóte *poenae latae potentiae.* Departe fiă de mine, o Sfinte Părinte, sĕ voescŭ a-țĭ înfățișa înaintea ochilorŭ tĕi spirituali secolii, în care sabia Slavului atâtŭ de desŭ a trebuitŭ sĕ lucéscă în lumina sórelui pentru a respinge năvălirile Moslimilorŭ asupra apusului continentului nostru. Pe când Romanilorŭ și Germanilorŭ li-a fostŭ datŭ sĕ lucre cu tótă puterea la desvoltarea lorŭ culturală, scutițĭ fiindŭ de orĭcepericulŭ, care ar fi putută amenința nervulŭ vieții acestorŭ popóre, pe atuncĭ a fostŭ și este până în timpulŭ celŭ maĭ nou menirea Slavului de-a forma unŭ zidŭ apĕrătorŭ pentru acele popóre mai fericite, carĭ nu suntŭ chiămate a locui la marginea teritorului locuitŭ de creștinĭ. Slavulŭ șĭ-a vĕrsatŭ sângele pentru ca sĕ respingă la timpulŭ sĕu năvala periculului celui mai amenințătorŭ pentru creștinismulŭ în Europa, năvala Islamului spre nordŭ și spre apusŭ. Ca și Maghiarii au sângeratŭ și Croații, ca și Austriaculŭ, a luptatŭ și Croatulŭ pentru Dumneḑeu și Impĕratŭ pe tóte câmpurile de bătaiă unde l'au condusŭ frica lui Dumneḑeu și patriotismulŭ. Și óre acestei națiunĭ, — alŭ cărei membru cu mândriă mărturisesc a fi,—sĕ nu aparținŭ cu tótă ardórea unei inimĭ, care cunósce suferințele poporului sĕu totŭ atâtŭ de bine ca șĭ înaltele lui virtuțĭ? Pentru faptele mele sĕ mĕ legitimezŭ înaintea Ta, o Sfinte Părinte, pentru o pretinsă faptă necreștinéscă și nepatriotică a mea, care mĭ-a causatŭ una din cele mai triste óre ale vieții mele.

Ce-i dreptŭ, de mulțĭ anĭ mĕ ocupŭ cu deamĕruntulŭ cu confesiunea de credință a milióneloră de frațĭ ai mei slavĭ necatolicĭ, însĕ — cu mândriă plină de bucuriă o recunoscŭ — singurŭ numai spre scopulŭ, de a-i duce în brațele sfintei nóstre biericĭ catolicĭ. Acésta o considerŭ ca țintă a nisuințelorŭ mele, ca adevĕrata mea misiune apostolică, și décă-'mĭ va fi datŭ, o Sfinte Părinte, sĕ ajungŭ cu binecuvêntarea Ta apostolică și din grația lui Dumneḑeu acestŭ ideal strălucitŭ, apoi fiulŭ celŭ mai smeritŭ alŭ Sanctității tale bucurosŭ va închide ochii sĕi obosițĭ. Catolicisarea Rușilorŭ, grațiă înaltei inteligențe și desvoltărĭ culturale, la care a ajunsŭ acestŭ poporŭ, cel mai puternicŭ în Europa, sigurŭ se póte face mai ușorŭ ca catolicisarea Bulgarilorŭ și a Sĕrbilorŭ. In acéstă direcțiune are dêr Rusia o misiune cuceritóre culturală și civilisatorică de împlinitŭ, mai strălucită și mai sublimă ca orĭ-și-care învingere sângerósă de pe câmpurile de bătaiă. Aniversarea de 900 anĭ a convertirii Rușilorŭ la credința creștină, credŭ că a fostŭ permisŭ sĕ o serbezŭ și eu ca bunŭ patriotŭ austriacŭ și croatŭ, cu bucuriă atâtŭ mai mare, cu câtŭ serbarea încreștinării dela Chiew fără îndoélă sémĕnă amintirea unei nespusŭ de frumóse ḑile, a acelei ḑile strălucite, în care o comunitate de milióne de suflete a fostŭ ridicată din nóptea întunecósă a necredinței cătră înălțimile mai luminóse ale creștinismului.

Conduita mea față cu sistemulŭ politicŭ, care domnesce de presentŭ în regatulŭ Croația-Slavonia, celŭ mai credinciosŭ alŭ augustei coróne a dinastiei habsburgice, nu se póte numi nicĭ antidinastică, nicĭ nepatriotică. De imputarea din urmă trebue sĕ mĕ scutéscă iubirea ferbinte, care totdéuna am arĕtat'o scumpei mele națiunĭ croate și care în numĕróse casurĭ amŭ dovedit'o prin fapte. (Aicĭ amintesce episcopulŭ activitatea sa pentru binele diecesanilorŭ sĕi, cu deosebire înteméierea catedralei din Diakovar și a universității din Agramŭ). Sfinte Părinte! Susținĕtorii regimului actualŭ din Austria și prin urmare și ai Tronului mĭ-au trimisŭ cu ocasiunea jubileului meu preoțescŭ, sĕrbatŭ în anulŭ acesta, o adresă de gratulare, a cărei cordialitate m'a mișcatŭ adêncŭ, ba m'a umplutŭ de mare bucuriă. Acești învĕțațĭ și luminațĭ bărbațĭ sigurŭ iubescu pe Impĕratulŭ lorŭ nu mai puținŭ ca și sfetnicii sĕi maghiarĭ. Idealulŭ politicŭ alŭ acestora este asuprirea totală a frațilorŭ mei slavĭ, pentru ale cărorŭ drepturĭ eu nu pretindŭ altceva decâtŭ dreptate.

Eu nu sunt mulțumitŭ cu actualulŭ sistemŭ din patria mea; eu nu potŭ fi mulțumitŭ cu elŭ, pentru-că este unŭ sistemŭ de asuprire alŭ unei națiunĭ marĭ și libere pe pĕmêntulŭ propriu, atâtŭ de multŭ iubitŭ, cu credință susținută și de multe-orĭ cu sângele scumpŭ alŭ fiilorŭ țĕrii îngrășatŭ. Dêr eu ascundŭ mâhnirea mea între zidurile capelei mele și nicĭ-odată n'am încercatŭ a o exprima de pe amvon. Nicĭ drepturile mele politice ca membru alŭ corporațiunilorŭ legislative nu le esploatezŭ și de mai multe decenii nu iau în persónă parte la adunările acestora. Ce voescŭ așadéră adversarii mei dela mine? Orĭ dóră trăescŭ prea multŭ pentru unii dintre ei, carĭ au pusŭ póte ochii pe unŭ succesorŭ alŭ meu, care cunósce idiomulŭ maghiarŭ?

Diakovar, în ḑiua Sftului Mateiu, anulŭ Domnului 1888, alŭ XXXIX-lea alŭ sftului meu oficiu pastoralŭ.

Iosifŭ George m. p.
Episcopulŭ Bosniei și alŭ Sirmiei.

SCIRILE ḐILEI.

Prințulŭ de corónă *Rudolf* avea sĕ sosescă, conformŭ programului, erĭ în 8 Octomvre a. c. în *Gurghiu.* Pentru arangiarea apartamentelorŭ au sositŭ cu câteva ḑile mai nainte mai mulțĭ funcționarĭ ai curții în Gurghiu. Contele Samuilŭ Teleki a pusŭ la disposițiunea înalțilorŭ óspețĭ două trăsurĭ cu câte patru cai. Pe timpulŭ petrecerii părechei princiare s'a stabilitŭ în Gurghiu unŭ oficiu de postă și telegraficŭ.

* *

„Ellenzek" scrie, că ministrulŭ *Tisza* a rĕmasŭ fermecatŭ de primirea ce-i s'a făcutŭ în *Viena* din partea împĕratului germanŭ *Wilhelm.* Despre politică n'au vorbitŭ împreună, ci Wilhelm l'a întrebatŭ pe Tisza numai despre starea lui privată. S'a bucuratŭ Wilhelm, când a auḑitŭ, că Tisza n'a căpĕtatŭ catarŭ când a fostŭ în Ostende, că șórecii n'au distrusŭ sĕmĕnăturile de tómnă din hotarulŭ Geszti (unde Tisza are domeniu). Mai vîrtosŭ, scrie „E.-k", s'a bucuratŭ Wilhelm, când a auḑitŭ, că porcii lui Tisza au primitŭ la esposiția de animale din Clușŭ diplomă de laudă. La auḑulŭ acestei scirĭ, Wilhelm imediatŭ întinse lui Tisza marea cruce a ordinului „*Vulturulŭ negru*". — Apoi sĕ mai ḑică cineva, că esposiția de animale din Clușŭ n'a avutŭ succese colosalĭ de marĭ? esclamă „E.-k".

* *

Nĭ-se scrie, că d-lŭ *Alexandru Belle,* fostŭ proto-pretore alŭ cercului Branŭ, despre care scimŭ că a fostŭ transferatŭ în cerculŭ Șerpenĭ, — s'a strămutatŭ în noulŭ sĕu cercŭ Vinerĭ în 5 l. c. In călĕtoria sa, trecêndŭ prin Tohanulŭ vechiu, fŭ întîmpinatŭ de locuitorii acestei comune, carĭ îlŭ petrecură până la hotarulŭ noului sĕu cercŭ, unde d-lŭ studentŭ de technică *Octavianŭ Popŭ* l'a salutatŭ de adio prin o cuvêntare potrivită și apoi s'au despărțitŭ între numeróse urărĭ de „sĕ trăéscă", rostite la adresa d-lui protopretore Al. Belle.

* *

Ḑiarele unguresci s'au scandalisatŭ fórte multŭ în urma următórei scirĭ, ce se comunică din Zalakopany, în Ungaria: Secretarulŭ ministerialŭ de finanțe *Szücs Karoly,* care este totodată și locțiitorŭ de inspectorŭ de dare în comitatulŭ Zala, făcŭ în calitatea acésta o călĕtoriă prin comitatulŭ sĕu. Intrândŭ elŭ în casa notarului de cercŭ Lendvay Jozsef din Zalakopány, și vĕḑêndŭ acolo portretulŭ lui Kosuth atêrnatŭ pe pĕrete, a datŭ ordinŭ notarului, ca imediatŭ sĕ ia josŭ portretulŭ de pe pĕrete, căcĭ la casŭ contrarŭ îlŭ va trage la aspră rĕspundere. Notarulŭ întrebă: dêr décă ar atêrna pe pĕrete portretulŭ lui Deak Ferencz, pe care ca și pe Kosuth îlŭ adoréză totŭ cetățenulŭ patriei, ar trebui sĕ-lŭ delăture și pe acela? — Da, ḑise Szücs, pentru că și acela a fostŭ numai unŭ omŭ politicŭ, ér nu „ministru" sĕu „altŭ" bărbatŭ de statŭ. — Casulŭ acesta, ḑice „E.-k", a produsŭ mare sensațiune în provincia, unde se făcŭ viue comentărĭ asupra „procedurei nepatriotice și brutale" a inspectorelui de dare supleutŭ Szücs Karoly.

* *

D-lŭ *Ioanŭ Ciprea,* studentŭ gimnasialŭ, ne rógă sĕ esprimămŭ din partea d-sale sinceră mulțumită tuturorŭ colegilorŭ sĕi studențĭ, precum și altorŭ d-nĭ carĭ, în lipsa mijlócelorŭ întreținerei sale la studiu, au binevoitŭ a-i da mână de ajutorŭ.

* *

In 18 Sept. 1888, membrii Societății de lectură „*Andreiu Șaguna*" din *Sibiiu,* adunațĭ în sala cea mare a seminarului în o ședință presidiată de D-lŭ profesorŭ seminarialŭ Ioanŭ Popescu, s'a constituitŭ pentru anulŭ scol. 1888/9. Constituirea s'a făcutŭ în modulŭ următorŭ: De președinte a fostŭ proclamatŭ D-lŭ profesorŭ seminarialŭ Ioanŭ Crișanŭ, vicepreședinte alŭ societății și președinte alŭ comitetului s'a alesŭ Demetriu Goia clericŭ c. III., redactorŭ alŭ fóiei societății Nicolae Cărpinișanŭ clericŭ c. III., notarŭ alŭ corespondențelorŭ și archivarŭ Davidŭ Popŭ clericŭ c. III., notarŭ alŭ ședințelorŭ Ioanŭ, Stoia clericŭ c. II., bibliotecarŭ Dionisie Juga clericŭ c. II., vicebibliotecarŭ Ioanŭ Paulŭ pedag. c. I., Ilie Dobrota de cassarŭ, clericŭ c. I. și controlorŭ Ioanŭ Orĕștianŭ clericŭ c. III.; — ér de membri în comitetŭ: George Enescu și Alemanŭ Galea clericĭ c. III., Petru Niculescu și Petru Popovicĭ clericĭ c. II., Cornelui Perșenarŭ și Emilŭ Versea clericĭ c. I., Iuliu Piticŭ pedag. c. III. și Ioanŭ Rechițeanŭ pedag. c. II.

După alegere, presidiulŭ, prin o cuvêntare căldurósă, accentuândŭ scopulŭ ce-lŭ urmăresce societatea, dă unele înviațiunĭ în ceea-ce privesce modulŭ de a procede în societate, în specialŭ o îndémnă la parlamentarismŭ. In fine, după-ce desfășură ideile arĕtate, doresce ca societatea sĕ trăiéscă în iubire, frățietate și mulțumire.

DIN COMITATE.

Adunarea generală de tómnă a comitatului *Mureșŭ-Turda* s'a ținutŭ în 5 Octomvre în Tĕrgulŭ-Mureșului. In acéstă adunare s'a votatŭ unŭ aruncŭ de dare de 3% pentru fondulŭ de pensiune alŭ funcționarilorŭ și pentru fondulŭ bolnavilorŭ. Până acum arunculŭ de dare sub rubrica acésta a fostŭ numai de 1%. S'a stabilitŭ lista celorŭ cu contribuția mai mare în comitatŭ.

*

Restanțele de dare în *Comitatulŭ Cojocnei* au fostŭ cu finea lui Septemvre:

---

prin stîrpirea familiei domnitóre se póte sigila, nu fŭ mulțămitŭ cu modulŭ cum se resolvase cestiunea, fiindcă nu corespundea intențiunilorŭ sale. Dér de-oparte nu voia sĕ rupă nicĭ capitulațiunea, pe care se depusese jurămêntŭ, de altă parte nicĭ maximei sale nu voia sĕ deviiă necredinciosŭ, și așa sĕptĕmânĭ întregĭ îșĭ frământă creerii, dealtmintrelea atâtŭ de invențioșĭ, ca sĕ afle o eșire din acéstă dilemă.

Șĭ-aduse aminte în cele din urmă, că în suita sa militară se află unŭ scriitorŭ învĕțatŭ și poetŭ, unŭ Pers, cu numele Rasim Hogia, care îlŭ însoția, ca istoriogratŭ alŭ imperiului, în espedițiunile sale rĕsboinice. Rasim fŭ decĭ însărcinatŭ de Mohamedŭ se compună o *fetva* (decret), care sĕ declare nevalabilă capitulațiunea cu regele bosniacŭ. Invĕțatulŭ fŭ gata sĕ 'ndeplinéscă acésta, compuse decretulŭ, și când Sultanulŭ îlŭ întrebă: „Avé-vei și curagiulŭ sĕ'i înfățișeḑĭ acestŭ decretŭ?" rĕspunse Rasim: „Nu numai sĕ 'lŭ înfățișezŭ, ci sĕ și esecutŭ cu mâna mea sentința de mórte cu necredinciosulŭ rege."

Atuncĭ Sultanulŭ cită înaintea sa pe regele Tomacevicĭ care, presimțindŭ că n'are sĕ fiă bine, apărŭ ținêndŭ documentulŭ capitulațiunei în mânile sale, care erau legate în lanțurĭ. Mohamedŭ făcŭ unŭ semnŭ și cortulŭ sĕu fŭ prefăcutŭ în locŭ de execuțiune. Rasim Hogia apărŭ ca călău cu o secure scânteiătóre.

Istoriograful ŭ și poetulŭ, omŭ de 64 pe anĭ, îșĭ îndeplini noua sa funcțiune de călău cu atâtŭ de crudă dibăciă, încâtŭ cu o sigură lovitură descăpățină pe regele bosniacŭ și capulŭ se rostogoli la piciórele cuceritorului. Acestŭ actŭ sângerosŭ, îndeplinitŭ cu celŭ din urmă domnitorŭ creștinŭ alŭ Bosniei, s'a sĕvêrșitŭ în 20 Iunie 1453.

In aceeașĭ ḑi, dér cu 455 de anĭ mai târḑiu, fŭ deschisŭ sicriulŭ celŭ greu înaintea viitorului domnitorŭ alŭ Bosniei, și scheletulŭ regelui Tomacevicĭ, ucisŭ prin călcarea tractatului, fŭ scosŭ la lumină și înmormântatŭ apoi din nou în pĕmêntulŭ Bosniei liberate de stăpânirea turcéscă.

449,393 fl. 10 cr. dare directă și 41,275 fl. 31 cr. dare militară.

*

In *adunarea ordinară de tómnă* a comitatului *Albei de josŭ*, ce s'a ținutŭ la 5 Octomvre în Aiudŭ, s'a votatŭ bugetulŭ cheltueliloră pentru anulŭ viitorŭ, 1889, în sumă de 58,800 fl. Bugetulŭ e mai mare ca în anii de mai 'nainte findcă s'a urcatŭ léfa mediciloră cercualĭ cu câte 50 fl. Din suma totală a bugetului suntŭ destinațĭ 41,200 fl. pentru salariele funcționariloră; 10,520 fl. pentru diurnele funcționariloră; 3300 fl. simbriile servitoriloră și pentru alte ajutóre ale servitorilor încă 810 fl. Spese de cancelariă 1760 fl.; spese de drumŭ 300 fl. etc. Pentru fondulŭ de pensiune alŭ comitatului s'a votatŭ 1% dare, orașele însĕ vorŭ plăti numai ½ %. Mai amintimŭ, că în adunarea acestui comitatŭ locuitŭ de Românĭ s'a cetitŭ, după cum 'i se scrie lui „Kolozsvar", și unŭ *raportŭ despre activitatea de 2 anĭ a „Kulturegylet"-ului*. Adunarea cu bucuriă a luatŭ la cunoscință acestŭ raportŭ. — Amŭ dori sĕ scimŭ, cum se face, că „patrioții" își jócă mendrele atâtŭ de liberĭ și negenațĭ în adunările comitatense? Nu iau parte și Românĭ la aceste adunărĭ și pentru ce nu iau?

Intêmplărĭ diferite.

Sinuciderea duorŭ amicĭ. Foile din Viena publică sub titlulŭ acesta următórele cu data de 4 Octomvre: Mulțĭ trecĕtorĭ printr'una din stradele principale din Dornbach (lângă Viena) asistară adĭ la 6 óre séra la o scenă tragică. Doi tinerĭ, carĭ se preumblau pe acea stradă, scóseră deodată câte unŭ revolverŭ din buzunarŭ și traseră fiă-care câte unŭ focŭ asuprașĭ; lovițĭ de mórte ei căḑură josŭ și medicii, carĭ fură aduşĭ în grabă îi aflară deja morțĭ. Cei doi tinerĭ suntŭ, absolventulŭ scólei comerciale din Sibiiu Fridericŭ *Kraus*, de 14 anĭ, și studentulŭ de farmaciă Carolŭ *Kenst* Giertan în Transilvania. Tinerii locuiau la o spălătorésă în „casa roșiă" din Viena. Amêndoi suntŭ fiii unorŭ părințĭ onorabilĭ, Kraus fiulŭ unui brutarŭ vĕḑutŭ și Kenst fiulŭ primarului din satulŭ sĕu natalŭ. Celŭ dintâiu venise la Viena în Octomvre anulŭ trecutŭ și-șĭ depusese esamenele la unŭ institutŭ comercialŭ din Viena cu bunŭ succesŭ. Kenst însĕ fiindŭ ușorŭ de minte nu făcea nicĭ unŭ progresŭ în studii și totŭ timpulŭ și-lŭ petrecea dedicându-se plăceriloră. Elŭ atrase la sine și pe amiculŭ sĕu și amêndoi petreceau nopțile în plăcerĭ și petrecerĭ. Krauss era așa de multŭ atașatŭ de amiculŭ sĕu, încâtŭ n'au vrutŭ sĕ mérgă acasă nicĭ în vacanțe ca se pótă fi cu elŭ împreună. E naturalŭ, că cu 50—60 fl. ce avea pe lună n'a putut'o duce multŭ, cu tóte acestea micele datorii ce le făcură suntŭ plătite. Trebue sĕ se admită dér, că o ușurință grozavă iau îndemnatŭ la demisiunea de a-și lua viéța, după ce nu-șĭ puteau petrece după pofta inimei. Planulŭ trebue că a venitŭ dela Kenst, care era sangvinicŭ și era și indispusŭ din causă că nu lucrase și nu studiase nimicŭ. Către o femeiă, care locuia într'o casă cu ei, elŭ s'a esprimatŭ cu două ḑile înainte de sinucidere cu cuvintele: „Décă privesce omulŭ viéța mai de aprópe, apoi lucrulŭ celŭ mai cu minte este, sĕ-șĭ cumpere unŭ revolverŭ și sĕ se împusce." In 4 diminéța i-a sositŭ de acasă o scrisóre cu banĭ, din carĭ Kenst a cumpĕratŭ revolverele cu carĭ s'au împușcatŭ amêndoi amicii.

Osîndirea la mórte a ucigașului Szimics. Vinerĭ diminéța, la órele 7, 'i s'a cetitŭ lui Simics în arestulŭ din Budapesta sentința curiei r. și aprobarea acestei sentințe din partea monarchului. In sensulŭ acestei sentințe, acusatulŭ Szimics din Triestŭ a fostŭ condamnatŭ la mórte pentru omorŭ, jăfuire și furtŭ. In diminéța ḑilei de mai susŭ Szimics fŭ liberatŭ din lanțurĭ și dusŭ în sala de pertractare unde 'i se ceti sentința prin notarulŭ de tribunalŭ. La întrebarea președintelui, décă a înțelesce 'i s'a cetitŭ, Szimics rĕspunse că a înțelesŭ. După acésta președintele cetĭ aprobarea sentinței din partea Majestății Sale și prin o scurtă vorbire 'i împărtăși, că esecutarea la mórte se va sĕvêrși în diminéța ḑilei următóre la órele 7. Szimics ascultă liniștitŭ cuvintele președintelui, mulțămi pentru ele și fŭ apoi dus din sală érăși în arestŭ. Sâmbăta trecută Simics fŭ spânḑuratŭ prin gâdele Kozarek. Câte-va ḑile înainte de condamnare, o soră a condamnatului ceru-se audiență la Majestatea Sa; 'i s'a denegatŭ însĕ audiența, rĕspunḑêndu-'i-se că hotărîrea e deja luată.

Corespondința „Gazetei Transilvaniei".

Din nordulŭ Transilvaniei, 2 Oct. n. 1888

Sânțire de biserică. Voiescŭ sĕ vorbescŭ despre sânțirea bisericei gr. cat. din Cuzdrióra, comună mixtă de 1000 suflete românĭ, unde au fostŭ 62 colonĭ urbarialĭ înainte de 1848, și e prima comună pe linia dela Deșiu spre Bistrița.

Era în anulŭ 1862, când d-lŭ Gavrilŭ Manu, judecătorŭ primarŭ la comitatŭ, ca curatorŭ supremŭ, mĕ ia lângă sine, mergemŭ în Cuzdrióra, unde vine protopopulŭ de odinióră din Reteagŭ Trifanŭ Mureșianu, preotŭ era atuncĭ Nicolae Cherebețiu. Aci în casă la Ion Batinașiu, curatorŭ primarŭ, facemŭ contractŭ cu zidarulŭ Grigorie Moldovanŭ, românŭ bunŭ, pe care ingineriulŭ Carolŭ Göllner din Ocna Deșiului avea sĕ-lŭ supravegheze, — ca sĕ zidéscă o biserică de piatră, ceea ce până în 1867 o-a și edificatŭ zidarulŭ Grigore Moldovanŭ din Gherla, tatălŭ renegatului profesorŭ de universitate Moldovan Gergely. Biserica s'a ridicatŭ în mijloculŭ satului pe unŭ locŭ mai ridicatŭ, avêndŭ 15 orgii lungime, 6 lățime, este înaltă de 4 orgii și 4 urme etc.

La edificarea bisericei poporulŭ a datŭ peatră și nisipŭ, apoi ḑilerĭ și banĭ în sumă de 5669 fl. v. a.

Turnulŭ s'a ridicatŭ numai în anulŭ trecutŭ 1887, prin măeștrii românĭ Ioan Cristea, Maftei Popŭ și Ioanŭ Corai din Cornenĭ pentru 1500 fl. v. a. Pe zidulŭ turnului e însemnatŭ anulŭ și numele demnului preotŭ d. *Ioanŭ Goronŭ*, care servesce acolo de 14 anĭ, fiindŭ curator primarŭ George Ciobâneanŭ, docente Vasile Manastorianu și Gavrilă Ilieșŭ, carĭ asemenea multŭ s'au ostenitŭ. Aceștia cu ceilalțĭ curatorĭ formézǎ comitetulŭ bisericescŭ fiindŭ jude comunalŭ Gavrilŭ Micanŭ. Internulŭ acestei bisericĭ pompóse e provĕḑutŭ cu unŭ truntariu strălucitŭ, ce constă din 24 icóne în cadre aurite, pictate de canoniculŭ rĕposatŭ Michailŭ Șerbanŭ pentru 650 fl. v. a. in rĕndulŭ deasupra cărora e scris: „Mărire întru cei de susŭ lui Dumneḑeu și pe pămêntŭ pace între ómenĭ bunăvoire:

A contribuitŭ *Ilie Mezei*, fĕtulŭ, 50 fl. și a făcutŭ unŭ clopotŭ cu 134 fl. D-lŭ telegrafistŭ, născutŭ acolo, *Ioanŭ Popŭ* din Budapesta, a donatŭ unŭ potirŭ în prețŭ de 50 fl. — și D. Alexa Bogdanŭ din Deșŭ, născutŭ érăși acolo, a datŭ peatra de clădire a turnului, care o-a vecturatŭ poporulŭ, în prețŭ de 15 fl. și a făcutŭ crucea din turnŭ cu 25 fl.

A costatŭ dérŭ acéstă frumósă biserică pe bravulŭ poporŭ din Cuzdriorav 8031 fl., afară de materialulŭ și lucrulŭ prestatŭ, — care, încă calculându-se, se póte evalua prețulŭ bisericei acesteia, ce este decorulŭ ținutului, cam la 12.000 fl. v. a.

Pentru sânțirea bisericei acesteia comitetulŭ parochialŭ a învitatŭ pe Il. Sa Dlŭ Episcopŭ dela Gherla, care împedecatŭ de morbŭ, n'a putută veni; a trimisŭ însĕ pe d-lŭ canoniculŭ Vasile Popŭ, care însoțitŭ de d-lŭ notarŭ consistorialŭ Lazarŭ Huza, împreună cu protopopulŭ tractului, veteranulŭ Vasile Casa dela Cheseiu, preotulŭ localŭ și tot-odată demnulŭ notariu tractualŭ Ioanŭ Goronu, D-nii preoțĭ Vasile Cherebețiu dela Vadŭ; Alexa Nemeșŭ dela Capalne; Ambrosiu Popŭ din Reteagŭ, Petru Cherebețiu din Cascău, Ilie Centea din Chiuescĭ, Ioanŭ Olteanŭ din Suciurĭ, Michailŭ Cherebețiu din Bogata rom., Antoniu Nemeșiu din Giroltŭ, Constantinŭ Iuga din Negrilescĭ, Teodorŭ Farcașiu din Canciu, Augustinŭ Budu din Strâmbulŭ, Stefanŭ Rebreanu din Mica și Teodorŭ Vaida din Gârbĕu, în 30 Septemvre 1888 a sânțitŭ biserica. La prânḑulŭ comunŭ au luatŭ parte mai mulțĭ inșĭ și s'au rostitŭ diferite toaste. Séra a urmatŭ petrecere cu jocŭ, alŭ cărei prețŭ de întrare a fostŭ 60 cr. Au suprasolvitŭ cu ocasiunea acésta d-nii Alexandru Cherestesiu 3 fl, George Gradovicĭ 40 cr. și Petru Mureșianu 50 cr. Amintescŭ, că între dame dómna preuteasă Victoria Farcașiu dela Canciu s'a presentatŭ în costumŭ naționalŭ.

Nu voiu lăsa neamintitŭ, că cu ocasiunea sânțirei acestei bisericĭ, comitetulŭ parochialŭ a spesatŭ 186 fl., dintre carĭ s'au reîntorsŭ (din oferte, pomenirĭ, dela banchetŭ și dela venitulŭ petrecerei) cu totulŭ 133 fl., va sĕ ḑică a rĕmasŭ deficitŭ 53 fl. D-nii preoțĭ Constantinŭ Juga și Ioanŭ Olteanŭ au abḑisŭ de competența de câte 2 fl., ce li-se cuvenea pentru serviciu, în favorulŭ bisericei.

Dlŭ preotŭ I. Goron s'a îngrijitŭ nu numai de biserică, ci și de școlă, care constă din 3 încăperĭ și o cămară; salarulŭ învĕțătorescŭ e de 172 fl. Invĕțătorulŭ, dlŭ Vasile Manastorianŭ, corespunde pe deplinŭ oficiului sĕu și ține corŭ regulatŭ în biserică cu elevii.

Onóre poporului și conducĕtorului preotŭ din Cuzdrióra pentru completarea paladiului religiosŭ, care póte servi de esemplu imitatorŭ și altorŭ comune în asemenĭ orĭ și mai favoritóre condițiunĭ.

Șireganulŭ.

Literatură.

Gazeta Sătênului, revistă ilustrată, apare în Rîmniculŭ săratŭ la 5 și 20 a fiă-cărei lunĭ și costă pe anŭ 10 lei, pentru Transilvania 5 fl. Directorŭ-fundatorŭ și proprietarŭ: *C. Datculescu*. — Sumarulŭ Nr. 16 dela 20 Septemvrie: Rĕspunsŭ lui Kocsis Pál: Dacoromânulŭ. — Viermele solitarŭ. — Teniele sĕu Panglicele. — Ce credemŭ noi asupra Tenieloră găsite în intestinele pesciloră dela Balta-Albă: C C. B. — Mediculŭ practicŭ; Despre locuință (urmare), despre muncă și odihnă, leneșulŭ: Unŭ amicŭ alŭ poporului. — Perióda electorală și colegiulŭ alŭ III-lea: X. — Florĭ sĕlbatece din Româniă (urmare), Clemetis integrifolia. Gentian lutea, Gypsophila elegans alba: C. C. D. — Para Generalŭ Tottleben: C. — Benicasa sĕu Dovlécului de cérǎ: C. — Lobelia erinus stricta multiflora: Unŭ amatorŭ de florĭ. — Culai Fĕtŭ-Frumosŭ (urmare): N. A. Bogdanŭ. — Zadarnicŭ.....: U. Cariadi. — Din localitate: X. — Din țéră: X. — Buletinŭ comercialŭ. — Miscelanea: Unŭ economŭ românŭ. — Se mai află pe lângă acestea mai multe plante representate prin gravurĭ negre și gravurĭ colorate elegante. Toțĭ cățĭ primescŭ „Gazeta Sătênului" au primitŭ împreună cu acestŭ numĕrŭ și 2 planșe trase pe același cartonŭ. Ambele subiecte representă 2 alegorii frumóse și în mai multe colorĭ, anume: Tómna — Septemvrie. Toțĭ abonații de până acum au primitŭ gratuitŭ împreună cu acestŭ numĕrŭ și o carte de medicină poporală asupra *Anginei difterice*, scrisă de d-lŭ Dr. *Valeriu Gh. Negrescu*.

*

Amiculŭ Familiei, ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ literarŭ, cu ilustrațiunĭ. Anulŭ XII. Apare în Gherla la 1 și 15 a fiă-cărei lunĭ și costă pe anŭ 4 fl, pe ½ anŭ 2 fl.; pentru România 10 francĭ pe anŭ. Proprietarŭ, Redactorŭ și Editorŭ *Nicolau F. Negruțŭ*. — *Nr. 19* dela 1 Octomvre cuprinde: Cugetărĭ despre valórea și desvoltarea caracterului, de Dr. Gregoriu Silașĭ; Unŭ Don Juan, novelă, (fine), de Jos. Popescu; Eu am visatŭ, poesiă, de I. T.; Județulŭ, românŭ istoricŭ, de Th. Alexi; In natura liberă (ilustrațiune); Bunica și nepoțelulŭ, prelucrată de G. Simu; Tréba gustului (ilustrațiune); Diverse; Glume etc.

Nr. 20 dela 15 Octomvre: Județulŭ; Lângă légănulŭ primului născutŭ (ilustrațiune); Eu îțĭ iertŭ; Eŭ și frumseția; Unŭ Epitafŭ (poesii); Mătușa bună; Crescerea copiiloră în familiă după cerințele scólei, de Ionŭ Dariu; Diverse (sub rubrica acésta se cuprindŭ o mulțime de scirĭ interesante); Glume etc.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Sibiiu, 9 Octomvre. Protocolulŭ privitorŭ la lucrările esecutate pentru stabilirea graniței între Austro-Ungaria și România e probabilŭ că se va subscrie de comisiunile, care'șĭ țînŭ acumŭ ședințele aci, la 20 Octomvre.

Agram, 9 Octomvre. Episcopulŭ Strossmayer a adresatŭ în adevĕrŭ o scrisóre de justificare către Papa încă înainte de evenimentele din Belovar, e încă pe jumătate mai cuprinḑĕtóre decâtŭ falsificarea publicată de „Kölnische Zeitung" și nu conține nimicŭ despre catolicisarea Rusiei nicĭ invective contra guvernului ungarŭ.

Viena, 9 Octomvre. Herbert Bismark a sositŭ aḑĭ-diminéță și visitéză pe nunțiulŭ Galimberti.

Bruxela, 9 Octomvre. Maiorulŭ Hordister, unulŭ din cei mai distinșĭ funcționarĭ ai statului Congo, anunță perirea complectă a espedițiunei lui Stanley și mórtea probabilă a acestuia.

DIVERSE.

O trăsură cuirasată. D. Wolhgemüth, din New-York, a construitŭ o trăsură cuirasată pe care o póte trage unŭ calŭ; într'ênsa se va pune unŭ soldatŭ care, după ce 'șĭ-a trimisŭ calulŭ înapoi, manevréză o mitraliósă trăgêndŭ cu cartușe de dinamită, cu ajutorulŭ căreia póte, ḑice inventatorulŭ, se sfășiă unŭ batalionŭ în câte-va minute. Ca particularitate originală adăogămŭ, că d. Wohlgemuth a declaratŭ, că nu va ceda invențiunea sa unei Monarchii, ci numai unei Republice.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 9 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.28	Vênd.	9.31
Argintŭ românescŭ .	„	9.20	„	9.25
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.62	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.85	„	10.90
Imperialĭ	„	9.85	„	9.90
Galbinĭ	„	5.70	„	5·74
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	126.—	„	128.—
Discontulŭ		6½—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 8 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.25
Renta de hârtiă 5%	89.80
Imprumutulŭ căiloră ferate ungare .	146.50
Amortisarea datoriei căiloră ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căiloră ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căiloră ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.70
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	81.—
Renta de argintŭ austriacă	82.05
Renta de aurŭ austriacă	110.10
Losurĭ din 1860	140.50
Acțiunile băncei austro-ungare : . .	877.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	298.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	305.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	9.64½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.62½
Londra 10 Livres sterlinge	122.20

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

„ALBINA“ institutŭ de creditŭ și de economii în Sibiiu.

A opta tragere la sorțĭ publică

a scrisurilorŭ fonciare de 6% ale **institutului de creditŭ și de economii „Albina“** a urmatŭ **în 1 Octomvrie 1888** în presența Domnului notarŭ reg. publicŭ Dn. **Gábor Zagoni** și a doi membrii ai comitetului de supraveghiare alŭ institutului. S'au trasŭ, în valórea totală **de fl. 55.600** următorii numerĭ:

à fl. 100: Nr. 18, 30, 50, 64, 91, 112, 117, 170, 200, 227, 273, 304. 318, 339, 357, 360, 378, 381, 413, 458, 469, 481, 504, 522, 528. 539, 579, 597, 616, 624, 641, 723, 726, 740, 742, 831, 832, 838, 848, 851, 854, 862, 869, 880, 883, 885, 896, 930, 932, 987, 1000, 1017, 1019, 1020, 1033, 1036, 1050, 1071, 1147, 1162, 1167.

à fl. 500: Nr. 7, 12, 18, 46, 62, 79, 88, 98, 114, 121, 133, 191, 194, 237, 250, 252, 265, 290, 335, 358, 359, 368, 378, 398, 435, 452, 456, 479, 495, 515, 529.

à fl. 1000: Nr. 1, 52, 92, 93, 105, 131, 153, 155, 181, 225, 248, 253, 263, 308, 325, 345, 349, 376, 391, 396, 409, 416, 451, 477, 507, 511, 548, 595, 608, 624, 648, 666, 693, 719.

Cu începere dela **1 Aprilie 1889** aceste scrisurĭ fonciare se rĕscumpĕră la **cassa institutului în Sibiiu**, la **Filiala sa în Brașovŭ** și la **„Banca comercială ungară pestană“** în întréga valóre nominală împreună cu interesele curente; aceleașĭ sĕ rĕscumpĕră și mai 'nainte orĭ-când prin escomptare, séu se potŭ schimba cu alte scrisurĭ fonciare după cursulŭ ḑilei.

Cu **1 Aprilie 1889** încétă interesele lorŭ mai departe și cuponii de interese scăḑĕtorĭ mai târḑiu, décă la presentarea scrisurilorŭ fonciare lipsescŭ, se subtragŭ din suma acestuia.

Din scrisurile fonciare eșite la sorțĭ la tragerile de mai 'nainte nu s'au presentatŭ încă pentru rĕscumpĕrare următórele:

à fl. 100: Nr. 128, 283, 286, 317, 379, 427, 544, 548, 657, 661, 666, 672, 711, 714, 771, 781, 803, 814, 1054.

à fl. 1000: Nr, 111, 307.

Sibiiu, în 1 Octomvrie 1888. **Direcțiunea.**

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Nru. 10,002—1888. 29 M. 3—1

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce prin acésta la cunoscința publică, cumcă se vorŭ da în arendă josŭ însemnatele arăturĭ, parțelele de pășunatŭ, pășiunile de munte în fostulŭ Dominiu, aparținĕtóre comunei Brașovŭ, asemenea pămênturile aflătóre pe teritoriulŭ orășenescŭ, pe cale de licitațiune verbală și înscrisŭ pe lângă ulterióra aprobare din partea representanței comunale, conformŭ condițiunilorŭ aflătóre la oficiulŭ economicŭ orășenescŭ în órele de cancelariă, în Brașovŭ, pe timpulŭ de 6 anĭ, adecă dela luna Septemvrie 1888 până în luna Octomvrie 31 1894 oferenților.

Licitațiunea și ofertarea se ține *Joi în 18 Octomvrie a. c. la 8 óre antemeridiane în sala de ședințe în casa sfatului.*

Fiăcare licitantŭ are a depune, înainte de a i se da voiă la oferirea verbală, unŭ vadiu de 10% din prețulŭ de strigare, în mânile comisiunii de licitare. Ofertele scrise, care se vorŭ deschide după licitațiunea verbală, au sĕ se predea închise, provĕḑute cu denumirea acelui obiectŭ pentru care se oferéză, celŭ mai târḑiu până în *17 Octomvrie a. c. la órele 6 postmeridiane*, dirigentului oficiului economicŭ E. Hintz.

In ofertele, provĕḑute cu 50 cr. timbru, este neapĕratŭ de lipsă sĕ fiă conținută întocmai acea denumire a obiectului pe care se oferéză, asemenea sĕ conțină și prețulŭ oferitŭ pe arêndă anuală, esprimatŭ în cifre câtŭ și în litere, totdeodată și declararea, că oferentulŭ cunósce condițiunile de arêndare și licitațiune în totŭ cuprinsulŭ lorŭ și se supune acelora. Asemenea are ofertulŭ sĕ conțină acludatŭ unŭ vadiu de 10% din suma oferită de arêndă.

Arendatorulŭ este obligatŭ sĕ depună o cauțiune egală cu prețulŭ de arêndă pe unŭ anŭ, și décă arênda anuală trece peste 50 fl. este obligatŭ pentru facerea contractului de arêndare în forma unui documentŭ notarialŭ.

Obiectele de arêndatŭ suntŭ următórele, adecă:

I.

Pămênturĭ pe teritoriulŭ orășenescŭ.

1. Livadealogofĕtului	prețulŭ de strigare fl. 20
2. Pămênturile de fer mare și micŭ . . .	„ „ „ „ 30
3. Livadia în lipias	„ „ „ „ 40
4. Livadia în Tratzko	„ „ „ „ 8
5. Așa numitulŭ părechea preotéscă .	„ „ „ „ 15
6. Staffĕnulŭ mare și micŭ	„ „ „ „ 35
7. 2 petece de pămênt în Staffĕnŭ și lângă Fântânióră.	„ „ „ „ 50
8. Livadea vitelorŭ în Timișulŭ de susŭ .	„ „ „ „ 5
9. Pămêntŭ comunalŭ pe partea de josŭ a scólei de înnotare	„ „ „ „ 25
10. Partelele I și II în Tabĕra mică. . . .	„ „ „ „ 70
11. 16 parțele în Rogóza mică	„ „ „ „ 100
12. Grădina lângă casarma „Lazareth“.	„ „ „ „ 10
13. Pășunea Postovar și colțu Crucului fără pășune de păd.	„ „ „ „ 100
14. O livadiă pe Predél	„ „ „ „ 30

II

Arăturĭ și liveḑĭ în fostulŭ Dominiu.

1. Arăturĭ și liveḑĭ în Apața	prețulŭ de strigare fl. 150
2. Arăturĭ și liveḑĭ în Zêrnescĭ	„ „ „ „ 170
3. Arăturĭ și liveḑĭ în Vlădenĭ	„ „ „ „ 140

III.

Pășiunĭ de munte Allodiale în Branŭ și Zêrneștĭ.

1. Pășiunile de munte „Tamas“ în Zêrneșcĭ afară de pășiunea de pădure .	prețulŭ de strigare fl. 60
2. Pășiunea de munte Clobucetŭ	„ „ „ „ 200

Brașovŭ, 1888 Octomvrie 2.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.